

Nr 188.

Ankom till riksdagens kansli den 6 juni 1946 kl. 12 m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition
angående kapitalinvestering i värnpliktslånefonden för
budgetåret 1946/47.*

(1:a avd.)

I propositionen nr 85 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 22 februari 1946, föreslagit riksdagen att till Värnpliktslånefonden för budgetåret 1946/47 under Statens utlåningsfonder anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition i ämnet (nr 198) beslöt 1945 års riksdag (skrivelse nr 285), att en särskild utlåningsfond, benämnd Värnpliktslånefonden, skulle inrättas för utgivande av värnpliktslån till värnpliktigt befäl m. fl. ävensom till visst avgående fast anställt manskap. För ändamålet anvisade riksdagen under statens utlåningsfonder ett investeringsanslag av 500 000 kronor för budgetåret 1945/46.

Efter bemyndigande av riksdagen har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 29 juni 1945 (nr 494) meddelat bestämmelser angående lån från värnpliktslånefonden och genom brev samma dag meddelat vissa ytterligare föreskrifter rörande värnpliktslånefondens inrättande.

I skrivelse den 13 februari 1946 har *statens arbetsmarknadskommission* hemställt, att för budgetåret 1946/47 måtte anvisas ett investeringsanslag av 300 000 kronor för ifrågakvarande fond.

Av skrivelsen inhämtas, att till kommissionen i egenskap av långivande myndighet inkommit sammanlagt 104 ansökningar om lån, gällande ett belopp av sammanlagt något över 443 000 kronor. Av dessa 104 ansökningar hade hittills 90 slutbehandlats av kommissionen. I 40 fall hade lån beviljats med tillsammans 138 900 kronor. Av återstående 50 ansökningar hade 40 avslagits, 3 återtagits och 7 överlämnats till vederbörlig värnpliktslåne-nämnd för prövning, enär sökanden funnits icke vara formellt behörig erhålla lån från värnpliktslånefonden men väl kunde komma i fråga till erhållande av lån enligt andra bestämmelser om värnpliktslån. Återstående 14 ansökningar vore ännu beroende på kommissionens prövning. Av de lånesökande, som hittills beviljats lån, vore flertalet hänförliga till personal-kategorien f. d. fast anställt manskap; värnpliktigt befäl m. fl. beräknades uppträda såsom värnpliktslånesökande företrädesvis i anslutning till tidpunkten för officersutbildningens avslutande våren 1946.

Beträffande det fortsatta medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har kommissionen yttrat, att den begränsade omfattningen av låneverksamheten ännu icke möjliggjorde någon tillförlitlig beräkning av detsamma. Såvitt nu kunde bedömas, komme medelsbehovet under innevarande budgetår icke att uppgå till 500 000 kronor. Det syntes sannolikt, att lån komme att beviljas till ett sammanlagt belopp av högst 400 000 kronor under innevarande budgetår. Tills vidare syntes man, enligt kommissionens uppfattning, böra räkna med samma medelsbehov under budgetåret 1946/47, vilket innebure, att en ny kapitalinvestering borde göras i värnpliktslånefonden för budgetåret 1946/47 med 300 000 kronor. Ett mot investeringsanslaget svarande avskrivningsanslag borde, då värnpliktslånefondens medel icke vore räntebärande, också anvisas av riksdagen för budgetåret 1946/47.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

Självfallet är det förenat med stora svårigheter att tillförlitligt beräkna det fortsatta behovet av medel för ifrågavarande ändamål. Den av arbetsmarknadskommissionen verkställda beräkningen, vilken innebär en anslagsminskning av 200 000 kronor, synes mig emellertid kunna godtagas. Frågan om uppförande av häremot svarande avskrivningsanslag torde komma att anmälas av chefen för finansdepartementet.

Utskottet.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka, att riksdagen beviljar det för ifrågavarande ändamål äskade anslaget och får alltså hemställa,

att riksdagen må till *Värnpliktslånefonden* för budgetåret 1946/47 under statens utlåningsfonder anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

Stockholm den 6 juni 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Gränebo, Larsson, Andrén, Karl Andersson, Mannerskantz, Gustaf Karlsson, Bo man, Gillström, Berling* och *Ivar Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Skoglund* i Doverstorp, *Falla, Andersson* i Malmö, *Mårtensson, Wallentheim, Lindholm, Åkerström, Boman* i Kieryd, *Thapper, Onsjö* och *Persson* i Vinberg.